

Udruga Goli otok „Ante Zemljari“ Zagreb

Otvoreno pismo povodom Akcije Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom
“Projekti 100” – iskažite interes za državnom imovinom!

Predsjedniku Republike Hrvatske dr. Ivi Josipoviću

Predsjedniku Hrvatskog Sabora Josipu Leki

Predsjedniku Vlade Republike Hrvatske Zoranu Milanoviću

Predstojniku Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom Mladenu Pejnoviću

Ministrica kulture dr. Andrea Zlatar Viočić

Medijima

Svim zainteresiranim

Poštovani!

Udruga Goli otok „Ante Zemljari“ Zagreb izražava javni protest i svoje neslaganje s odlukom Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom *radi potraživanja iskaza interesa za Goli otok u površini od 4.540.000 m²*.

Smatramo da je odluka donesena bez javnog mišljenja, konzultacija i uključivanja svih zainteresiranih subjekata u rješavanje ove problematike.

Udruga Goli otok „Ante Zemljari“ pokušava od svog osnivanja 1991. godine spriječiti propadanje i odnošenje inventara s Golog otoka, ali ne uspijeva niti kod jednog predstavnika naše izvršne vlasti pronaći sugovornika koji bi želio pokrenuti osnivanje Spomen područja, što to mjesto po svim međunarodnim kriterijima zasluđuje.

Podsjećamo da je kašnjenički logor na Golom otoku bio jedan od primjera najgrubljeg kršenja ljudskih prava na svijetu u prvim godinama nakon Drugog svjetskog rata. U periodu od 1949. -1956. godine samo na Golom otoku je bilo oko 12.000 kašnjenika bez mogućnosti obrane i suđenja, a na temelju administrativnih kazni. Njih oko 400 nije preživjelo tu strahotu.

Oni su, između ostaloga, svojim robovskim radom u najtežim uvjetima izgradili zgrade i ceste koje danas cinično postaju predmet „za iskazivanje interesa“.

Udruga Goli otok „Ante Zemljari“ nikako ne želi nove podjele ili sukobe. Mi želimo oprostiti svima onima koji su tamo zlostavljali nečije očeve, stričeve, ujake ili djedove. Ne želimo nikoga osuđivati ili jednu nepravdu ispravljati drugom, ne želimo sukobe ideologija nego isključivo napredak i blagostanje.

Željeli bismo da danas, nakon 65 godina od početka tih događaja, prevlada glas razuma.

Svi oni koji su sudjelovali u izgradnji Golog otoka, a također i svi njihovi potomci, bilo na kašnjeničkoj strani, bilo na strani uprave i logistike, trebaju si dati ruku pomirenja, zajednički se suočiti s prošlošću, te krenuti u obnovu ovog zapuštenog i zaboravljenog otoka.

Smatramo da narod koji ne zna cijeniti vlastitu prošlost, ma kakva ona bila, nema niti pravo na bolju budućnost.

Tražimo da se ova teška epizoda u našoj novijoj povijesti dostojno valorizira i obilježi, da se na ostacima jednog propalog jednoumlja izgradi spomen područje i memorijalni centar koji će nas i našu djecu učiti i upozoravati da se takvo zlo nikada više ne ponovi.

Držimo da je jedini ispravan put da Vlada Republike Hrvatske predloži zakon o proglašenju djela Golog otoka spomen područjem, da se tamo razvija specifični vid turizma koji bi se temeljio na razvoju demokracije, učenjima o ljudskim pravima i razvijanju kulture sjećanja. Da se tamo otvore nove radionice, koje će umjetnicima, znanstvenicima i svima onima koji žele izučavati temelje demokracije i ljudskih prava dade prostor za djelovanje, a zapuštenom otoku otvori perspektivu za daljnji razvoj.

Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora održao je raspravu na 41. sjednici, 29. siječnja 2014. godine, o provedbi zaključka o izradi Prijedloga zakona o Spomen-području Goli otok, donesenog na sjednici Odbora 14. prosinca 2005. te ponovno potvrđenog na sjednicama Odbora održanim 14. travnja 2010., 30. lipnja 2011. te 20. lipnja 2012. godine.

U raspravi je istaknuto da Odbor već u tri mandata poziva Vladu Republike Hrvatske da pripremi i u saborsku proceduru dostavi prijedlog zakona kojim bi se uredilo uspostavljanje spomen-područja Goli otok, ali to pitanje i dalje nije riješeno.

Iz toga zaključujemo da se s Golim otokom, kao mjestom najgrubljeg kršenja temeljnih ljudskih prava, do danas sve vlade i institucije Republike Hrvatske ni na koji način nisu željele baviti. Želimo ukazati na njihovu nebrigu kao i na nedostatak političke volje da se napokon i one same uključe u proces suočavanja s vlastitom prošlošću, kao u svim naprednim zemljama.

U nedostatku sredstava u Hrvatskoj, mogla bi se razmotriti i mogućnost da se, kroz suradnju u regiji (Goli otok je bio logor za političke zatvorenike sa cijelog teritorija bivše Jugoslavije), utvrdi zajednički interes za osnivanje i zajedničko financiranje spomen područja Goli otoka. Takav zajednički, regionalni projekt naišao bi, uvjereni smo, na otvorena vrata za sufinanciranje EU, kroz Program "Europa za građane", u okviru aktivnosti "Kultura sjećanja".

Udruga Goli otok „Ante Zemljar“ Zagreb se bezrezervno nudi kao partner i nosilac inicijative za dostojno obilježavanje svih golotočkih žrtava i revitalizaciju Golog otoka. Udruga unutar svoga članstva ima znanstveni, nastavni i istraživački potencijal kadrova koji su spremni surađivati na izradi projekta spomen područja baziranog na samoodrživom razvoju otoka.

Tražimo sugovornika u Vladi RH za dijalog i otvoreni smo za suradnju i ne bismo željeli da inicijativa Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom doživi negativnu sudbinu većine subjekata privatizacije u našoj zemlji.

Zar doista želimo Goli otok prepustiti potpunom zaboravu?

Zar smo doista narod koji će vlastitu prošlost staviti na javnu rasprodaju?

Darko Bovoljak

Predsjednik udruge Goli otok „Ante Zemljar“ Zagreb